

Vreme: 21.10.2026 16:36

Medij: vreme.com

Link: <https://vreme.com/vesti/od-pariskog-rica-do-fica-zasto-su-vucicevi-gosti-iznenadjenja-u-sns->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Od pariskog Rica do Fica: Zašto su Vučićevi "gosti iznenađenja" u SNS kampanjama postali nebitni

17145

Ključna stvar za ishod predstojećih izbora je izlaznost. Uporednom analizom prethodnih izbornih ciklusa primećuje se jasan uzlazni trend izlaznosti, koji je korespondirao i sa opadajućim učinkom vladajuće koalicije. Istraživanja javnog mnjenja, kao i značajan skok u broju prijavljenih za glasanje u dijaspori, ukazuju da će se takav trend i pojačati. Očekivani porast izlaznosti posledica je, [...]

Ključna stvar za ishod predstojećih izbora je izlaznost. Uporednom analizom prethodnih izbornih ciklusa primećuje se jasan uzlazni trend izlaznosti, koji je korespondirao i sa opadajućim učinkom vladajuće koalicije. Istraživanja javnog mnjenja, kao i značajan skok u broju prijavljenih za glasanje u dijaspori, ukazuju da će se takav trend i pojačati.

Očekivani porast izlaznosti posledica je, prevashodno, pobede koju je Studentska lista već ostvarila. Pobili su apatiju koju je režim planski servirao. Svojim akcijama, pešačenjem, vožnjom bicakala kroz sela i gradove Srbije, probudili su one koji su željni promena. Porazili su dugoročnu pošast koju je aktuelna vlast hranila, a to je gadljivost na politički aktivizam, te podstakli stotine hiljada građana da se uključe u kampanju.

Pobili su i centralizam i manjak unutarpartijske demokratije kako kod vlasti, tako i u opoziciji, pa su kandidati za Studentsku listu birani u zasigurno najdemokratskijem i najtemeljnijem procesu baziranom na plenumskom pristupu (naravno, uz određena ograničenja koja ovakav pristup nosi).

Sve skupa - pobedili su strah od toga da je ova vlast nepromenljiva i zarazili optimizmom svaki korpus birača, pa se neretko govori kako je sada "strah promenio stranu".

Foto: Youtube/Screenshot

Vučić sa Trampom u Beloj kući

Percepcija (ne)promenljivosti

Upravo je percepcija nepromenljivosti vlasti bila jedan od ključnih faktora stabilnosti i dugovečnosti vlasti Srpske napredne stranke (SNS) i njenih koalicionih partnera. Snaga ove percepcije umnogome je izvirala iz njene spoljne komponente, odnosno uvreženog stava u javnosti da aktuelnu vlast podržavaju ključni međunarodni akteri i da je bez njih nemoguće promeniti bilo šta u Srbiji.

U pojednostavljenom kolektivnom sećanju kod velikog broja građana, promena vlasti u Srbiji 2000. godine bila je prevashodno vezana za delovanje Zapada na tom polju. Greška sa čestitanjem pobede Tomislavu Nikoliću pre zatvaranja biračkih mesta u Srbiji od strane EU, doprinela je da se i promena vlasti 2012. godine pripisuje spoljnim akterima. Nakon Tadićevog odbijanja ultimatumu Angele Merkel u vezi sa povlačenjem srpskih institucija sa severa Kosova i Metohije, evropski čelnici su, navodno, rešili da podrže ili podstaknu dolazak na vlast onih koji će biti fleksibilniji.

"Istok Zapadu, a Zapad Istoku"

Polazeći od ovakvog pojednostavljenog uverenja kod jednog dela opoziciono orijentisanih građana, režim je nastojao da često demonstrira podršku koju uživa kod stranih državnika, time dodatno otupljujući bilo kakvu oštricu promene. Takođe, pored obeshrabrivanja nezadovoljnih, time je i konsolidovana podrška među simpatizerima. Jer dobar deo građana Srbije je, usled traume izolacije i stigmatizacije tokom

Vreme: 21.10.2026 16:36

Medij: vreme.com

Link: <https://vreme.com/vesti/od-pariskog-rica-do-fica-zasto-su-vucicevi-gosti-iznenadjenja-u-sns->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Od pariskog Rica do Fica: Zašto su Vučićevi "gosti iznenađenja" u SNS kampanjama postali nebitni

devedesetih, posebno cenio podršku i iskazivanje poštovanja od strane visokih predstavnika drugih država.

Foto: AP Photo/Darko Vojinovic

Vladimir Putin kači orden Aleksandru Vučiću

To je naročito bio slučaj ukoliko ta podrška dolazi istovremeno sa različitih strana sveta, čime se suptilno negovalo i nasleđe Pokreta nesvrstanih, kao i širi identitetski narativ o Srbiji kao zemlji koja je "Istok Zapadu, a Zapad Istoku". Na svemu tome, građen je i kult ličnosti Aleksandra Vučića, i to vrlo nalik titoističkom modelu.

Pobeda Tomislava Nikolića

Dok su bili u radikalima, budući čelnici Srpske napredne stranke nisu pridavali mnogo značaja ovoj komponenti, uprkos povremenim susretima sa Vladimirom Žirinovskim, Žan Mari Le Penom i drugim liderima stranaka mahom radikalne desnice. No, kampanju 2012. godine, prvu koju su vodili kao naprednjaci, obeležila je i poseta Rudija Đulijanija, nekadašnjeg republikanskog gradonačelnika Njujorka, koji je došao da pruži podršku kandidatu za gradonačelnika Beograda, Aleksandru Vučiću. Ni ovo nije mnogo pomoglo, pa je Vučić izbore izgubio sa gotovo deset procentnih poena manje od liste Dragana Đilasa. No, pobeda Tomislava Nikolića ga je ne samo održala u političkom životu uprkos porazu, već i vinula u sam vrh političke moći države.

Pobeda Tomislava Nikolića podigla je pozornost kod nekih suseda, ali ne i kod političkog lidera Crne Gore, Mila Đukanovića. Naime, Nikolić i Vučić su se oko pola godine ranije zvanično sreli u Podgorici sa Đukanovićem, na sastanku koji je pratio ton uzajamnog poštovanja i diskurs srdačne saradnje, pa optimistična čestitka Đukanovića na pobedi nije bila veliko iznenađenje. U javnosti je ostao poznat i njihov susret u pariskom hotelu Ricu iz 2008. godine, za koji je Nikolić tvrdio da je bio slučajan i da je tu svako bio svojim poslom, dok su drugi spekulisali kako je tada dogovoreno stvaranje Srpske napredne stranke u jednom širem društvu.

No, da ostavimo to po strani - izvesno je da je između SNS-a i DPS-a "ruka ruku milovala" u prvim godinama vlasti, pa je i Nikola Selaković uzvratio podršku srdačnim govorom na VII Kongresu DPS-a 2015. godine.

Radikalni zaokret od radikalskog: Bler, Klinton, Šreder

Da Đukanović nije jedini od nekadašnjih zakletih političkih neprijatelja sa kojima će SNS uspostaviti srdačne odnose, pokazalo se približavanjem sa akterima koji su direktno odgovorni za agresiju na SRJ 1999. godine.

Foto: Sava Radovanović / Tanjug

Vučić i Šreder

Najpre je konsultantska firma Tonija Blera angažovana da unapredi rad Vlade Srbije (uvođenje famoznih "delivery unit-a"). Potom je i tadašnji premijer Vučić govorio na godišnjem skupu "Clinton Global Initiative" i to na panelu sa nekadašnjim predsednikom SAD Bilom Klintonom i tadašnjim načelnikom opštine Srebrenica, Čamilom Durakovićem, a sve u trenutku kampanje Hilari Klinton za predsednicu SAD. No, ono što je najvažnije za unutrašnji kampanjski aspekt jeste dolazak Gerharda Šredera, nemačkog kancelara za vreme bombardovanja, na predizborni miting Aleksandra Vučića kao kandidata za predsednika - i to baš 24. marta 2017. godine.

Dok su mnogi smatrali ovakav akt ponižavajućim i poražavajućim, izgleda da njegovi birači to nisu zamerili. Vučić je sredinom protekle decenije maksimalno nastojao da demonstrira u javnosti svoju bliskost sa nemačkim političarima, a naročito sa tadašnjom kancelarkom Angelom Merkel, koja je bila omiljeni i česti gost Beograda, kao što je i Vučić bio rado viđen u Berlinu. Posete su bile redovne i u kampanjskim danima, kao što je to bilo marta te 2017. godine.

Ovo je bila poruka i kritičarima kako su Vučić i SNS sada svuda prihvaćeni i kako senka devedesetih više ne lebdi nad njima, kako imaju potpunu podršku Zapada za sve što rade - te da se ne treba previše nadati skorim promenama. Jasna je bila cena ovakve podrške - sa jedne strane, pravljenje ogromnih kompromisa i popuštanje vlasti oko interesa Srba na Kosovu i Metohiji, a sa druge strane, poseban tretman nemačkih investicija. Nedavno smo saznali da je nemačka vlada finansirala i posebnog savetnika za nemačke privredne interese u Srbiji u Vučićevom kabinetu.

Dobro jutro, čaršijo, na sve četiri strane

Veoma važan element kampanjskih aktivnosti bilo je i balansiranje kroz bliske susrete i sa zvaničnicima sa Istoka u kampanjskom periodu. Tako je Vučić, na primer, malo pre viđanja sa Angelom Merkel u Berlinu tokom kampanje 2017. godine, otputovao i u Moskvu i sreo se sa predsednikom Rusije

Vreme: 21.10.2026 16:36

Medij: vreme.com

Link: <https://vreme.com/vesti/od-pariskog-rica-do-fica-zasto-su-vucicevi-gosti-iznenadjenja-u-sns->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Od pariskog Rica do Fica: Zašto su Vučićevi "gosti iznenađenja" u SNS kampanjama postali nebitni

Vladimirom Putinom. Ovaj obrazac u susretima sa zapadnim, ruskim i kineskim zvaničnicima će se ponavljati gotovo pred svake naredne izbore, kao i u kriznim situacijama. Indikativno je kako je Putinova poseta januara 2019. godine iskorišćena kao kontekst za svojevrsni "kontramiting" SNS-a ispred Hrama Svetog Save, u cilju oponiranja opozicionom talasu protesta "Stop krvavim košuljama".

Sličan manevar je pokušao i prošle godine, kako bi se amortizovale političke posledice najmasovnijeg skupa u istoriji Srbije, održanog 15. marta u organizaciji studenata u blokadi, i time se poslala poruka o navodnom "geopolitičkom matu" kojim će biti pobeđena "obojena revolucija". Sa Andrićevog venca je najavljeno kako će tadašnji predsednik Srbije biti gost predsednika Rusije na paradi u Moskvi, 9. maja (prvi put od početka rata u Ukrajini), ali i da će se prethodno "nekoliko puta" sresti sa predsednikom SAD Donaldom Trampom na Floridi. Poznato je da se susret sa Trampom nije desio, a Vučić je misteriozni prekid posete obrazložio zdravstvenim razlozima.

U ovoj kampanji se ponovo pokušalo sa takvim pristupom. Sa Istoka jeste stigla svojevrsna podrška Putina, koji je na jednoj konferenciji, odgovarajući na pitanje o Srbiji, oslovio Vučića kao "bivšeg predsednika i, nadam se, budućeg premijera". Tražio se način da se to izbalansira podrškom nekog državnika iz EU, pa je kao gost u Beogradskoj areni početkom oktobra najavljen slovački premijer Robert Fico. Međutim, on se tada nije pojavio, ali je dve nedelje kasnije prisustvovao mitingu SNS-a u Novom Sadu. Njegovo prisustvo je služilo da se prikaže kako i dalje imamo bliske prijatelje i na Istoku, i na Zapadu - ili barem u delu Zapada.

Za razliku od posete slovačkog premijera, koja je očekivana, iznenađenje u poslednjoj nedelji kampanje jeste najava američkog Konzervativnog političkog akcionog komiteta (CPAC), političke platforme bliske američkoj Republikanskoj partiji, da će u novembru organizovati inauguralnu konferenciju svoje balkanske sekcije u Beogradu, na kojoj će specijalni govornik biti upravo "predsednik" Vučić. U saopštenju nema nikakve eksplicitne podrške Vučiću pred izbore, ali se, u kontekstu odluke da bude govornik, hvali njegovo zalaganje za napredak u odnosima sa SAD. Zanimljivo je da se on oslovljava i titulom predsednika, što je funkcija koju niti više obavlja, niti će moći ikada više da vrši prema Ustavu Republike Srbije. To svakako može biti posledica navike Amerikanaca da u svom političkom diskursu i bivše predsednike oslovljavaju ovom titulom, iako im je istekao mandat, ali isto tako može ukazivati i na manjak zainteresovanosti za unutrašnji kontekst u Srbiji - naročito imajući u vidu da bi Vučić tada želeo da govori kao premijer.

Uprkos tome, SNS ovu objavu predstavlja kao vid podrške Donalda Trampa aktuelnim vlastima, ukazujući na nesumnjivi značaj koji za republikance imaju CPAC-a i Američka konzervativna unija - organizacija koja stoji iza komiteta.

Zanimljivo je, pak, da je ovo prva godina od poslednjih deset u kojoj Tramp nije prisustvovao godišnjoj konvenciji CPAC-a, koji, inače, sve više gubi primat u uticaju spram organizacije "Turning Point USA" ubijenog Čarlija Kirka.

Svakako, čak i ako ne deluje kao otvorena podrška republikanaca, SNS se zasigurno nada da ovakva objava može amortizovati neke od negativnih tonova iz prethodnog perioda koji su dolazili i iz republikanskog tabora. Najbolji primer je kritika stanja demokratije i ljudskih prava koje sadrži "Western Balkan Democracy and Prosperity Act", zakon usvojen dvopartijskom većinom u američkom Kongresu krajem prošle godine, kao i redovne kritike o stanju demokratije i predlog posebnog akta s tim u vezi od strane republikanskog kongresmena Džoa Vilsona.

Čemu to služi, kad i ne radi?

Iako smo videli da SNS i dalje pokušava da ih primenjuje, ovakve kampanjske aktivnosti više nemaju veliki značaj. Postoji više razloga za to.

Prvi i osnovni jeste što su studenti svojim aktivnostima uspeli da napuste sentiment podređenosti u odnosu na strane aktere i verovanje da treba od njih čekati zeleno svetlo za nekakvu aktivnost. Čak i kada su išli u Strazbur i Brisel, eksplicitno su od zvaničnika Evropske unije i Saveta Evrope tražili samo da ne pomažu aktuelnim vlastima i da poštuju svoje norme i vrednosti u odnosu prema Srbiji. Bitka za naklonost spoljnih aktera nije im bila prioritet, pa se može reći da su uspeli da mobilišu ogromnu podršku građana uprkos određenim spoljnim akterima sa Istoka i Zapada, a ne zahvaljujući njima. Kampanja Studentske liste je ostala prevashodno orijentisana na goruće unutarpolitičke teme. Odvratanje i demotivisanje građana koji žele promene isticanjem podrške stranog faktora od strane vlasti postalo je neefikasno.

Drugi razlog je što je učinak kampanje naprednjaka ovoga puta daleko skromniji. Dok je 2023. godine Ursula fon der Lajen u sklopu redovne posete Zapadnom Balkanu faktički učestvovala u (funkcionerskoj) kampanjskoj aktivnosti otvaranja [autoputa](#), ovog puta je odlučila da preskoči zakazanu posetu Srbiji. Ni sa nekadašnjim najbližim prijateljima iz Berlina nije bilo interakcije. Nedavni pad sa vlasti Viktora Orbana

Vreme: 21.10.2026 16:36

Medij: vreme.com

Link: <https://vreme.com/vesti/od-pariskog-rica-do-fica-zasto-su-vucicevi-gosti-iznenadjenja-u-sns->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Od pariskog Rica do Fica: Zašto su Vučićevi "gosti iznenađenja" u SNS kampanjama postali nebitni

u Mađarskoj izbacio je iz igre još jednog standardnog kampanjskog saveznika. Nije bilo ni važnijih bilateralnih susreta sa državicima ključnih velikih sila - osim slike bračnog para Vučić sa Donaldom Trampom sa prijema na marginama zasedanja Generalne skupštine UN, a za koju mnogi tvrde da je reč o kartonskoj maketi američkog predsednika. No, čak i da nije, ona nije nikakav ekskluzivitet, jer identičnu sliku imaju gotovo svi vlastodršci iz regiona.

Foto: FoNet /Instagram predsednika srbije

Ursula fon der Lajen i Aleksandar Vučić

Takođe, i saopštenje CPAC-a, u kome nema eksplicitne podrške za izbore ne deluje naročito ekskluzivno u širem regionalnom kontekstu, ako se uzme u obzir da je Orbanu na završnom mitingu nedavno govorio potpredsednik SAD Džej Di Vens (a ni to nije pomoglo da pobedi).

Konačno, i posredna podrška Putina je daleko od nekadašnje bliskosti i učestalih sastanaka na najvišem nivou, toliko da je i susret sa Zelenskim prilikom njegove letošnje posete Beogradu delovao srdačnije.

Od Kineza, očekivano, ne stižu poruke podrške pred izbore, jer se ne mešaju u unutrašnje poslove na ovaj način. Sve skupa, to više nije dovoljno za odvracanje protivnika, a naročito ne za pridobijanje novih glasova.

Treći razlog jeste što je postalo veoma jasno da - čak i kada organizuje susret na visokom nivou, kao što je to bio slučaj sa nedavnom posetom Vučića Parizu - to ne predstavlja strateški uspeh spoljne politike države, već najčešće kratkoročnu taktičnu transakciju. Iza gestova podrške različitih stranih zvaničnika u prethodnom periodu stajali su mahom ekonomski interesi druge strane (kupovina "rafala", dogovori oko koncesija za metro ili nuklearne elektrane) sumnjive privatne kombinacije ili netransparentni projekti (Generalštab, Beograd na vodi), preplaćeni projekti stranih kompanija (pruga Beograd-Budimpešta, Moravski [koridor](#)) ili, pak, odustajanje od naših nacionalnih interesa poput očuvanja zdrave životne sredine (projekat Jadar, Bor) ili zaštite državnih institucija i naših građana (Kosovo i Metohija). Ništa od toga nije bila posledica strateski promišljene i uspešne spoljne politike.

Jasno je da je motiv i CPAC-a za organizaciju skupa u Beogradu prevashodno transakcioni i realpolitički, pa se u saopštenju jasno naznačava želja da se američki energenti (prevashodno LNG) plasiraju u region i time smanji zavisnost država u regionu od "zlomernih dobavljača" (hostile suppliers).

U se i u svoje kljuse

O tome kako stoji naša spoljna politika bio bi potreban jedan zaseban tekst, ali pomenimo samo ilustrativno kakva je situacija u odnosu sa nekim od proklamovanih "stubova" spoljne politike. Evropska unija nam ne otvara novi klaster još od 2021. godine i izostavlja nas iz bilo kakve skorije projekcije članstva.

Rusija ne želi da nama proda našu naftnu industriju niti da potpiše dugoročniji ugovor o snabdevanju gasom od koga smo i dalje zavisni.

Sjedinjene Američke Države ne planiraju da uklone sankcije našoj naftnoj industriji (iako one pogađaju nas mnogo više nego Ruse), uvode sankcije određenim kineskim kompanijama u Srbiji, a do nedavno smo imali i najveće carine na uvoz u SAD u regionu.

Što se tiče pomenutih kineskih kompanija, jasno je da mnoge od njih u Srbiji ne vode računa o standardima zaštite životne sredine, a postojale su i ozbiljne sumnje na prinudni rad.

Zbog svega ovoga je jasno da aktuelna spoljna politika Srbije nalikuje "Potemkinovom selu", koje krije ugroženost nacionalnih interesa u odnosima sa gotovo svim akterima, a ne uspešno balansiranje.

Kod velikog broja građana je sazrelo mišljenje da zdrava spoljna politika počiva prevashodno na normalnom i uređenom društvu. Zato studenti, koje režimska propaganda sramno denuncira kao "ustaše" ili agente "obojene revolucije", spoljnu politiku zapravo vraćaju kući, na svoje izvoriste - građanima i institucijama Srbije. Za rasprave i odluke u kom pravcu ići na ključnim budućim vododelnicama, biće svakako prilike u otvorenijem, transparentnijem i slobodnijem kontekstu. Prvi korak u tom pravcu jeste što masovniji izlazak na izbore.

Robert Fico, Vladimir Putin, američki konzervativci, ali i svi drugi stranci su u ovom filmu samo epizodisti. Protagonisti smo mi.

Autor je vanredni profesor Fakulteta političkih nauka

Vreme izbora! A neko mora da Vas izveštava nezavisno. Zato je u oktobru godišnja pretplata na digitalno izdanje "Vremena" čak 2.500 dinara jeftinija. Izaberite odmah!

